

LBRIS

We know
books

Mihai Sas

***Din banca
amintirilor***

Prefață de Felician Pop

Postfață de Dr. Viorel Câmpean

LIMES
2022

Cuprins

<i>Prefață (Felician Pop)</i>	8
<i>Adolescenta</i>	11
<i>Visul</i>	13
<i>Surpriză</i>	15
<i>Misiune ratată</i>	17
<i>Știre falsă</i>	20
<i>Regretul lui Gogu</i>	23
<i>În pântecul Muntelui</i>	25
<i>Ghimpele uriaș</i>	27
<i>Dialog între soți</i>	32
<i>Fir întins</i>	35
<i>Cardiologul</i>	47
<i>Întrebări de măcinat nervii</i>	51
<i>Dă-i bătaie</i>	54
<i>Andrada</i>	56
<i>Femeia în negru</i>	71
<i>Fata cu picioare lungi</i>	75
<i>Dialog inter-credințe</i>	84
<i>Spargem semințe</i>	90
<i>Degețel și elefântica</i>	94
<i>Puterea dragostei</i>	99

<i>Proiect de Regulament al scriitorilor</i>	101
<i>Vinul, poezie îmbuteliată</i>	103
<i>Cum concepem o existență fericită?</i>	104
Micro proză	106
<i>Rămășagul</i>	109
<i>Fluturile de noapte</i>	117
<i>Prognoză fără aparate sofisticate</i>	119
<i>Mutații</i>	121
<i>Despărțite</i>	124
<i>Nu vă uitați în jos când zburați cu avionul, s-ar putea să izbucniți în plâns</i>	125
<i>Dorință</i>	126
<i>Schimbări</i>	127
Poezii	129
<i>Despre autor</i>	139
<i>După 90 de ani (postfață de Viorel Câmpean)</i>	140

prisosul trăirilor periferice ori aluvionare. Echilibristica, sau chiar numerele de acrobație socială conferă un farmec aparte sutelor de pagini în care Mihai Sas dă seamă pentru cele trăite sau pentru cele pe care ar fi vrut să le trăiască. Un adânc înțeles al rostului vieții l-a contaminat cu un soi de înțelepciune care de multe ori, nu doar că l-a salvat, dar i-a și asigurat energia necesară pentru combustia unei speranțe luminoase.

Prin cărțile sale, Mihai Sas contribuie la o mai nuanțată cunoaștere a lumii, a succesiunilor sale, mai mult sau mai puțin firești. Din elaboratele sale exerciții de supraviețuire în atâtea regimuri, se desprinde o paradigmă a învingătorului de cursă lungă, iar cărțile sale – cele mai multe scrise înspre amurg – sunt vertebrale de experiențele sporitoare ale unui om care și-a păstrat în orice vremuri, și cu orice risc, omenia și demnitatea

Felician POP

Adolescenta

Născută în zodia Capricornului, Laura avea nevoie de multă dragoste și prietenie. A venit pe lume când părinții ei erau trecuți de 45 de ani. În educația copilei, mama și tata au optat pentru severitate, nu pentru gingășie, și nici pentru drăgălășenie. Amândoi părinții erau ingineri constructori și lucrau pe mari șantiere, unde se ridicau importante combinate industriale.

Cel mai mult spațiu din universul Laurei îl ocupa singurătatea, tristețea. Avea mai multe jucării decât îmbrățișări. Nu avea prieteni, trăia retrasă, deși își dorea foarte mult să aibă o prietenă cu care să discute problemele intime la care nu găsea răspuns. Adolescenta suferea și pentru că se simțea complexată din cauză că era pistruiată. Îi era frică că n-o să o placă nimeni din această cauză.

Când a împlinit treisprezece ani, și-a propus ca într-o zi să îi spună mamei sale ce simțea, dar a tot amânat, nu știa ce ar fi putut să-i spună, atâta vreme cât nici ea nu înțelegea ce i se întâmplă.

Într-o zi se postă în fața oglinzii și își analiză corpul golit de haine. Pentru prima oară, puzzle-ul goliciunii Laurei era văzut complet. Saliva refuza să se mai scurgă pe gâtul ei, inima i se zbătea nebunește în piept, răsuflarea îi era anevoioasă. Nimic din ce gândise ea despre corpul ei nu era adevărat. Corpul îi era perfect proporționat, gâtul avea o fragilitate poetică, umerii rotunzi și delicați, sânii cu areole rozalii, împungeau curioși aerul, ca două boticuri de cârțiță, rotunjimile fine ale șoldurilor îi subliniau talia subțire, picioarele erau lungi și drepte, fără niciun fir de păr pe ele. E adevărat că pistrii îi pictau fața, dar parcă aceste pete de pe obraz erau normale, înfrumusețau într-un fel original fața fetei.

În sfârșit, Laura se hotărî să nu mai fie complexată, să nu mai stea retrasă de hărniaia din curtea școlii în timpul recreațiilor, să caute prietenia colegei de bancă și a celorlalți elevi

din clasă. În scurt timp, Laura s-a împrietenit cu Doru, cel mai râvnit de fetele din clasă. Cei doi erau mereu împreună și se simțeau bine.

Laura era frământată de noi întrebări: Oare dragostea e altceva decât iubirea? Oare sunt îndrăgostită? Și tot ea căuta răspunsuri pentru noua stare în care se afla. „Simt ceva diferit, asta îmi e clar. Dar ce simt de fapt? O atracție fizică, în mod clar. Și curiozitate. Și neliniște, și plăcerea de a fi împreună, și înțelegere, și confuzie, și teamă. Și bucurie, și vinovăție, și rușine. Și încă ceva, dincolo de toate astea, ceva misterios, ceva care refuză să se lase pus în cuvinte. Dar ce? Oare asta înseamnă să fii îndrăgostită?”

Laura a împlinit treisprezece ani. Părul ei nu mai e împletit în codițe. Eliberat, el îi mângâie recunoscător umerii. La fiecare mișcare, în timp ce coboară treptele de la etajul întâi, sânii ei se unduie în voie pe sub maieul roșu primit cadou de ziua ei. De acum nu mai are timp să-și potolească bătăile inimii, nici să-și ordoneze gândurile sau să-și numere pistrii de pe față. Ea e hotărâtă să afle diferența dintre iubire și dragoste.

Afară noaptea mușca din zi ca dintr-o înghețată delicioasă. Ziua se topea văzând cu ochii, noaptea se lingea mulțumită pe buze și se lăța peste oraș. Nesătula de ea înghițea tot. În curând ajunsese să intre pe ferestre în casele oamenilor, în nevoia ei disperată de a înfuleca și ultimii stropi de lumină. În cele din urmă, noaptea se lăbărta până în cele mai ascunse firide, cămăruțe și debarale.

Cifrele 2, 4, 3 și 9 îmi erau în minte, le combinam săptămânal la Loto. În seara aceea mi se părea că aceste cifre puteau da ora 24 și 39 de minute, așa că am decis să-mi odihnesc ochii și mustața. Am adormit destul de repede. Nu am avut un somn liniștit, din contră, foarte agitat, cu multe vise. Apoi când m-am trezit am încercat să mă agăț cu mâinile conștientului de visul care dădea să fugă. Am încercat să rememorez cele întâmplare în vis, sperând că voi reuși să le păstrez cumva, să le împiedic să fie absorbite înapoi în gaura neagră a subconștientului. Și ce vis! Era o zi stranie, după o noapte ciudată.

Marțienii ăia care mi-au apărut în cale nu arătau deloc a marțieni. În primul rând, nu erau verzi, ci gri, și nu că n-aveau antene, dar n-aveau nici cap. Iar eu eram suspect de calm pentru o astfel de întâlnire. Apoi au început să-mi numere firele din mustață. Îmi amintesc că voiam să mă uit în ochii lor, dar ei n-aveau ochi, iar eu mă tot chinuiam să înțeleg cum comunică așa, fără cap. Aveam sentimentul că pot comunica între ei prin piele, cu tot corpul, dar fără să se atingă. Și apoi, cei trei... Hmm... Trei erau? Parcă m-au întrebat dacă sunt de acord să merg cu ei. Dar cum m-au întrebat? Că nu aveau guri. Cred că mi-au transmis cumva întrebarea, mi-au strecurat-o în creier. Ce nebunie! Acum îmi dau seama că în tot visul nu s-a rostit un singur cuvânt. Întregul dialog a fost telepatic.

Am strâns mai tare ochii și am continuat să privesc adânc în interiorul meu. M-au întrebat (mă rog, mi-au băgat în cap întreabarea), dacă îi urmez, eu i-am întrebat la rândul meu, unde? Atunci au început să vorbească între ei. Nu îi auzeam, era doar un fel de zumzet de neînțeles, ca un hure de frigider. Eu nu-mi puteam lua ochii de la pielea lor netedă, bej-sidefie, ca o piele de șarpe, dar mult, mult mai de calitate. Suprafața ei vibra ușor, reflectând, pesemne, mișcările din interiorul corpului. Sau poate gândurile? Oricum, era fascinant, aveam sentimentul că mă pot uita la pielea lor ore în șir, așa cum te poți uita la neobosita involburare a stropilor dintr-o cascadă.

În scurt timp mi-au spus, mai exact mi-au transmis, că vom merge pe Xitrokalod, planeta lor. Mi s-a făcut frică, am avut senzația că, de fapt, pot face cu mine ce vor, că nu mă pot opune. Mi-a trecut prin cap că nu păreau niște buni alergători, sigur aș fi putut scăpa fugind. Și cu toate acestea, nu am fugit. Probabil din cauză că erau atât de evoluți psihic, încât îmi dominau mintea. Poate îmi citeau și gândurile.

Spre norocul meu, cei trei fără cap și cu pielea bej-sidefie au plecat. Au dispărut complet, atât de complet, încât am avut senzația că au luat cu ei toți atomii cu care intraseră în contact. Am rămas cu un gust amar, dar plăcut, și cu gândul că nici nu au existat. Cred că nu doar citeau gândurile, ci le puteau și influența. Am rămas privind spre soare, am simțit că mă topesc și m-am trezit. Ce să înțeleg din toată povestea asta?

Ar fi trebuit, oare, să merg cu ei? Pentru moment am regretat că nu i-am urmat pe cei trei pe Xiso... Cum îi zicea? Uite c-am început să uit. Mi-au lucrat mintea, clar! Am oftat adânc și mi-am zis: Numai visul ăsta e de vină că mă simt anesteziat, am mintea prinsă într-un năvod.

Surpriză

Dinu bate în ușa Aureliei. Vecina lui îi deschide.

– Hai până la mine să-ți arăt o chestie tare!

– O chestie tare... Nu te cam grăbești? Avem doar douăzeci și șapte de ani, puși laolaltă.

– Nu, jur că e ceva care o să-ți pară... diferit. Nu cred c-ai mai văzut așa ceva.

Aurelia se simțea suficient de stăpână pe situație, așa că îi acceptă invitația. Intră în apartamentul lui Dinu. O izbi un aer stătut. Un pic cam prea stătut. Ca și cum un buchet de flori ar fi fost ținut în vază, mai multe zile, fără să i se schimbe apa.

Aurelia îl urmă pe Dinu în camera lui. Aici mirosul se accentuă, dezordine, ca într-o încăpăre de licean ocupat cu învățătura și cu alte chestiuni colaterale. Gazda o conduce cu mândrie spre un fel de terariu împărțit în mai multe încăperi. Toate pline cu gândaci purtând un soi de corn în partea din față, erau cu toții într-o vânzoleală continuă, care avea un micro-zgomot, micro-asurzitor.

– Deci ăsta e secretul tău tare, spuse pe jumătate îngrozită Aurelia.

– Sunt gândaci-rinocer. Și încă n-ai văzut nimic!, plusă Dinu, mândru nevoie mare.

Pescui cu iscusință două dintre gândăniile mai mari din terariu și le așază la fel de dibaci într-un spațiu deschis, ceva mai mic, care semăna cu un fel de ring de lupte încercuit cu plasă. Apoi pescui al treilea gândac fără corn.

– Asta e femelă, îi încântă pe masculi, remarcă Dinu.

Cei doi gândaci încornorați se năpustesc spre femelă. Înainte de a o întâlni, când au ajuns aproape unul de altul, au început să se împungă firește, încercând să-și domine adversarul. Aurelia privea

cu silă și groază la lupta dintre cei doi gândaci. Fără să aștepte finalul luptei, sparse micro-zgomotul și i se adresă băiatului:

– Faptul că-ți place să chinui niște amărâte de insecte ar fi trebuit să mă convingă că ești un tip extraordinar, sau ce?

– M-am gândit c-o să fii impresionată... se bâlbâi Dinu. În fine, și tu ești singură la părinți, știi cum e? Fiecare cu refugiul lui.

– Știu, normal că știu, doar că eu sunt foarte singură la părinți, îi răspunde Aurelia. Pentru ea spectacolul luase sfârșit. Bine că nu plătitise bilet! Se întoarse pe călcâie și porni spre ieșire.

– Îmi pare rău, strigă Dinu în urma ei.

Aurelia s-a prefăcut că nu l-a auzit, însă, dacă ar fi fost în fața ei, ar fi văzut-o schițând un zâmbet. Ceva mai târziu, în camera ei, continuă gândul pe care îl avuse la ieșirea din apartamentul lui Dinu.

În urma acestui eveniment, în jurnalul Aureliei apăru un desen. Era un tub de spray galben cu o grafică simplistă pe care scria: „THOTOX Gândicid Universal. Omoară dintr-o singură aplicare gândurile negre, neplăcute care nu-ți dau pace”.

Și Dinu a consemnat în caietul lui următoarele: „Până la inima ta e un urcuș abrupt, chiar dacă da, e un peisaj frumos. Voi ajunge acolo chiar dacă va trebui să merg pe brânci, ori voi muri într-o seară, așa într-o doară”.

Dimineața, când s-a trezit, a mai adăugat: „În această noapte, somnul mi s-a spart ca un ou în tigaia încinsă a dimineții”.

Misiune ratată

Într-o noapte neluminată de Lună și nici de stele, un adolescent încins peste frunte cu o frontală, sfâșie întunericul cu o rază gălbuie de lumină. Genul de lumină pe care noaptea nu o poate digera.

Ilie Tăbârcă, elev în ultimul an de școală gimnazială, are aerul unui ucenic C.I.A. Doar ucenic, din cauza staturii sale. Altfel, își controla emoțiile, uneori mai tremura necontrolat în căutarea echilibrului, dar era gata oricând de o aventură, de o misiune. Era foarte priceput în a comunica cu colegi din bloc prin demodatul limbaj Morse, prin rețeaua de termoficare a clădirii. De la etajul unu, Tăbârcă bătea cu o linguriță caloriferul, iar sus la etajul trei și patru, Nicu și Petrică își notau mesajele în carnețel literă cu literă, apoi le descifrau. Până și Andrada de la doi asculta dang-drrrrigurile transmise, în timp ce își despletea codițele pentru a și le împleti din nou mai strâns.

În noaptea aceea neagră ca smoala, Tăbârcă se afla în misiune. Trebuia să pătrundă în apartamentul administratoarei de bloc pentru a extrage registrul cu datornicii la întreținere. Ajuns în camera unde își ținea registrele doamna Marilena, frica îi dă târcoale, dar o alungă ca pe o muscă sâcâitoare și e gata să înceapă căutările. Lovește cu cotul o fotografie înrămată, aceasta cade cu zgomot, chiar dacă el reușește să îi atenueze căderea printr-un reflex disperat.

Tânărul învățăcel își ține respirația. Simte cum transpiră pe sub hainele destul de groase. E încordat ca un arc, gata să fugă, să se ascundă. Ascultă cu atenție, constată că apartamentul e tăcut ca un mormânt. Începe să se relaxeze încet, încet și să-și reia activitatea de căutare. Ochii i s-au obișnuit cu întunericul și se simte tot mai stăpân pe situație.

Dintr-o dată, o lumină puternică luminează camera. Tăbârcă e paralizat de frică. În pragul ușii stătea Fata Morgana, fiica administratoarei, care în realitate se numea altfel, dar așa îi spuneau cei din bloc. Purta această poreclă nu pentru că ar fi fost vreo apariție fantomatică, sau vreo fantasmă, ci pur și simplu pentru că lucra la morga spitalului. Cert este că prin mâinile acestei fete bătrâne, ce lucra la Institutul de Medicină Legală, treceau zeci de spline, inimi și corpuri în diverse stadii de descompunere. Fata Morgana executa decalotări cu o îndemânare îndelung exersată, atât cu fierăstrăul electric, cât și cu cel de mână. Spăla cu furtunul creiere umane lipsite de viață, mai des decât se gândește un cerșetor la mâncare, și mâinile ei făcuseră băi în sânge mai lungi decât și-ar fi putut imagina Conte Dracula.

– Ce dracu' cauți aici, Ilie?, întrebă pe un ton pițigăiat dar hotărât bătrâna domnișoară.

Suficient de speriat, intrusul întrebă:

– Dar tu? Tu ce cauți aici? Nu ai somn?

– Tu vii în casa mea în miez de noapte, să furi cine știe ce, și tot tu mă întrebi pe mine ce caut aici?!

– Nu-i adevărat, nu voiam să fur nimic.

– Te pomenești că ai venit să aduci ceva!

– Nu, eram într-o misiune.

– Emisiune? Ce emisiune?

– O mi-si-u-ne!

– O misiune la mine în casă?

– Păi...

– Nenorociții ăia de la parter te-au trimis? Așa-i?!

– Da. M-au prins fumând și m-au amenințat că dacă nu fac dispărute registrele cu datorii la întreținere, mă spun alor mei. Și tata are palma grea de tot.

Ilie lăsa capul în jos, își compuse o privire de mieluşel în ajun de Paște. Frica îl făcu să-și între atât de bine în rol, încât parcă îi scăpă și o lacrimă din ochi. Fata Morgana, mai obișnuită să

despice morții decât să taie în carne vie, se înduioșă. Lăsa satârul jos din brațul voinic al ei.

– Deci aici s-a ajuns... Pleacă, să nu te văd!

Ilie se îndreaptă spre balcon.

– Hei! Ușa e în partea ailaltă, ai uitat pe unde ai venit?

– Tocmai că n-am uitat.

Și dispăru în întunericul balconului, lăsând-o pe Fata Morgana în mijlocul camerei, cu un satâr lângă piciorul stâng și cu multe întrebări în cap. Tăbârcă dispăru în întunericul balconului. Se agăță cu o mână de un snop de cabluri, cu cealaltă de scara de incendiu și dispăru. Zece ani mai târziu, avu nevoie de mai multe ședințe de psihanaliză doar ca să înțeleagă cum de fusese atât de inconștient, încât să urce de la etajul unu la patru fără nicio asigurare, pe o extrem de precară scară de incendiu, și ce însemnătate avea teribilismul lui.